

Студентка Банкерт Н.Є.

студентка Зуйкова М.С.

Національного університету біоресурсів і природокористування України

Театр Корифеїв

I. Вступ.

Історія українського театру має глибоке та велике коріння. Становленням класичної української драматургії займалися такі діячі як : Котляревський та Квітка-Основ'яненко. Іван Котляревський керував театром у Полтаві, а Григорій Квітка-Основ'яненко став основоположником художньої прози в новій українській літературі.

У другій половині 19 століття на українських землях розповсюджувалася аматорська театральна діяльність. У таких театрах розпочинали своє діяння корифеї українського театру: драматурги й режисери М. Старицький, М. Кропивницький та І. Карпенко-Карий. Театр корифеїв став першим професійним українським театром.

II. Постановка задачі. Мета праці — дослідити розвиток та значення театру корифеїв для подальшого існування українського мистецтва.

III. Результати. Цей театр прийнято називати театром корифеїв. Слово "корифей" — грецьке. У Давній Греції корифеєм називали керівника хору або співака, іншими словами — ватажка митців. У сучасному розумінні слово "корифей" означає людину, яка є найвизначнішим діячем у певній сфері мистецтва.

У 1882 році було засновано перший український професійний театр — Театр

корифеїв в Єлисаветграді. Його основоположником та організатором став Марко Лукич Кропивницький, який володів усіма театральними професіями. Проте найбільше Кропивницький полюбляв акторство. Він заклав підвалини нового українського театру, створив прекрасну трупу акторів й особливу увагу приділив режисурі. Якщо досі кожен актор грав відокремлено, то Кропивницькому вдалося створити такий колектив, де творча індивідуальність одночасно й зберігала себе як високоталановиту особистість, і доповнювала своєю грою гру інших артистів. Видатний діяч російського театру М. Синельников визнавав: "До цього часу, до зустрічі з "Малоросійським театром", я, незважаючи на серйозне знайомство з постановниками, кращими на той час, Малого Московського театру, не знав і навіть не запідозрював про головне — про ансамбль". Корифеї українського театру працювали в різних жанрах сценічного мистецтва, їхній театр піднімався вище і вище, несучи глядачеві узагальнений образ хоч пригнобленого й убогого, але живого й нескореного народу. Недарма царський уряд не раз і не два обмежував творчі можливості українського театру, забороняв вистави, намагався не допускати на сцену серйозних творів, дозволяв виключно розважально-комічні.

Час заснування театру корифеїв став роком відокремлення українського театру від польського та російського. Сучасник Кропивницького, І. Франко, відмічав, що вагомий внесок у забезпеченні успішних виступів трупи належить таким людям: Михайлові Старицькому, Маркові Кропивницькому та Івану Тобілевичу(Карпенкові-Карому). "Отсі три люди, - писав він, - зложили першу українську трупу, котрої головними оздобами стали надто брати Ів. Тобілевича, звісні широко артисти Садовський та Саксаганський, надто пані Заньковецька і Затиркевич та цілий ряд інших талановитих артистів і артисток. Зложилася трупа, якої Україна не бачила ані перед тим, ані потому, трупа, котра робила фурор не тільки по українських містах, але також у Москві і в Петербурзі, де публіка часто має нагоду бачити найкращих артистів світової лави. Гра українських артистів, то не була дилетантська імпровізація, але

здобуток сумлінних студій, глибокого знання українського народу і його життя, освітленого інтуїцією великих талантів ”.

У 1885 році театральна труппа поділилася: Марко Кропивницький відокремився від Михайла Старицького і його послідовників, щоб реалізувати свій творчий потенціал повною мірою, драматурги змушені були піти на такий крок. Незабаром створюються труппи М. Садовського, П. Саксаганського, які після об'єднуються. Театральні труппи М. Л. Кропивницького, М. П. Старицького, М. К. Садовського, П. К. Саксаганського гастролювали в Україні, Москві, Петербурзі, а також у Грузії, Вірменії, Кубані, Криму, Польщі, Естонії, Латвії, Білорусії. Корифеї відстоювали високу ідейність і художню досконалість репертуару, в якому були і трагедія, і комедія. Коли театр був створений, його репертуар був незначним — вистави за творами Івана Котляревського, Тараса Шевченка та Григорія Квітки-Основ'яненка «Наталка-Полтавка», «Москаль-чарівник», «Назар Стодоля», «Шельменко-денщик» і «Сватання на Гончарівці». Надалі репертуар збільшився через постановки драматургії Марко Кропивницького, Михайла Старицького та Івана Карпенка-Карого. Вони й режисерували і грали у своїх власних роботах. Найвідоміші вистави театру: постановки «Запорожець за Дунаєм», «Катерина», «Галька», «Продана наречена» і відома «Енеїда» І. Котляревського.

Театр демонстрував не тільки акторську гру, він тішив публіку хорovým співом, виступами танцювальних ансамблів, сценами музичного та вокального характеру.

Вони своєю талановитою і правдивою грою утверджували високу сценічну культуру, яка базується на кращих прогресивних традиціях минулого. Робота в театральних труппах вимагала повної самовіддачі, зречення всіх благ. Творчі колективи М. Кропивницького, М. Старицького, М. Садовського,

П. Саксаганського часто пішки мандрували з місця на місце, недоїдали, хворіли, ставали подібними до циганських таборів через мандрівний спосіб

життя.

Проте саме ці колективи з провідними акторами творили славу українського театру. Про гастролі корифеїв гаряче відгукнувся І. Франко, назвавши вистави у Петербурзі тріумфом українського мистецтва, а засновник МХАТу К. Станіславський у 1911 році писав: "Такі українські актори, як Кропивницький, Заньковецька, Саксаганський, Садовський — блискуча плеяда майстрів української сцени, увійшли золотими літерами на скрижалі історії світового мистецтва..."

IV. Висновок. Таким чином, Театр корифеїв відіграв важливу роль в становленні та піднесенні національної культури. Театр корифеїв знаменує собою появу та розквіт українського професійного театру XIX ст. , що дало поштовх до розвитку українського мистецтва в умовах русифікації.

Література

1 Час корифеїв. 125 років тому було створено перший професійний український театр. Газета «День». ? 219, 14 грудня 2007

2 Батько українського театру. Газета «День». ? 88, 22 травня 2008

3 Театр корифеїв [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zno.if.ua/p=242>

4 Джерела драматургії та театру другої половини 19 століття

[Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://dovidka.biz.ua/dzherela-dramaturgiyi-ta-teatru-drugoyi-polovini-19-stolittya/>.

1 Золотий вік українського театру [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://ukraine-in.ua/ua/teatr-kino/teatr-korifeev>.